

RAHASTO
FONDEN

VUOSIKERTOMUS
**SUOMALAIS-RUOTSALAINEN
KULTTUURIRAHASTO**

2022

SISÄLLYSLUETTELO

Alkusanat	5
Suomen ja Ruotsin yhteistyötä edistävä rahasto	8
TALOUS JA ORGANISAATIO	10
Chris Heister – Rahasto muuttuvassa maailmassa	14
RAHOITTAJA JA TOIMIJA	18
Bildmuseet ja Kiasma – taideyhteistyötä yli rajojen	20
Tandem Forest Values – 94 miljoonaa kruunua metsäntutkimukseen	26
Tandem Leadership – 10 vuotta hyvin arvosanoin	30
APURAHATOIMINTA	34
Asiantuntijadelegaatio 2022	39
Apurahat Ruotsissa	40
Apurahat Suomessa	48
JOHTO JA HALLINTO	54
Hallitus	56
Johto ja hallinto	58

Toimittaja: Håkan Forsgård
Taitto: Peoples
Kannen kuva: Vuoden 2022 Tandem Leadership -ohjelman osallistujia. Valokuvaaja:
Fredrik Persson.
© 2023 Suomalais-ruotsalainen kulttuurirahasto

www.kulttuurirahasto.net

Hyvä lukija,

Vuosi 2022 oli suomalais-ruotsalaisen yhteistyön uuden kukoistuksen aikaa. Suomalais-ruotsalainen kulttuurirahasto teetti yhteistyössä Hanasaaren, Magma-ajatushautomon, Suomen Tukholman-instituutin ja Suomen Tukholman-suurlähetystön kanssa Novus-tutkimuksen, jonka tuloksista käy ilmi, että kahdeksan kymmenestä tutkimuksen ruotsalaisvastajasta suhtautuu Suomeen myönteisesti. Lähes yhtä moni koki, että maat ovat lähentyneet toisiaan Venäjän aloitettua hyökkäyssodan Ukrainassa.

Tutkimus osoitti myös, että ruotsalaisnuoret halusivat tietää enemmän Suomesta. Tämä osoittaa, että rahaston nuorille suunnatut toimintamuodot ovat tärkeä prioriteetti.

Yksi tällainen esimerkki on Tandem Leadership -verkosto-ohjelma, joka käynnistettiin kymmenen vuotta sitten tavoitteena innostaa nuoria suomalaisia ja ruotsalaisia henkilöitä mukaan maiden väliseen yhteistyöhön.

Kymmenvuotisjuhlien kunniaksi rahasto ja Hanasaari toteuttivat Tandem Leadership -ohjelman ulkoisen arvioinnin. Peräti 87,5 % arviointiin vastanneista osallistujista oli täysin tai osittain samaa mieltä siitä, että ohjelmasta on ollut heille työelämässä hyötyä, ja 96 % piti osallistumista panostuksen arvoisena.

Nykytaiteen museo Kiasma Helsingissä ja Uumajan Bildmuseet järjestivät yhteistyössä tšekkitaitelija Eva Kotátkován kanssa *Mitä kilpikonnan tuntee kuorensa läpi?* -yhteisnäyttelyn, joka oli yksi rahaston merkittävimmistä tukikohteista vuoden aikana.

Aloite näyttelyyn tuli rahastolta, joka halusi edistää Suomen ja Ruotsin taidelaitosten välisiä uusia yhteistyömuotoja. Hanke sai innostuneen vastaanoton siihen osallistuneissa museoissa, ja niiden mielestä yhteistyölle on mahdollisuuksia myös tulevaisuudessa.

Rahasto aloitti vuoden 2022 aikana myös uuden kulttuurialan johtajien verkosto-ohjelman kokeilujakson Suomessa ja Ruotsissa. Tämä verkosto-ohjelma huomioi rahaston hallituksen linjauksen siitä, että kunnat ja niiden tulevaisuuden haasteet ovat yksi rahaston tärkeä toiminta-alue tulevina vuosina. Ohjelma arvioidaan vuonna 2023, ja arvioinnin tulosten perusteella tehdään päätökset panostuksista hankkeeseen pidemmällä tähtäimellä.

Rahaston toinen merkittävä projekti vuonna 2022 oli kahdenvälinen Tandem Forest Values -metsäntutkimusohjelma. Vuonna 2017 käynnistyneessä ohjelmassa oli kesään 2022 mennessä kerätty suomalais-ruotsalaiselle metsäntutkimukselle yli 90 miljoonaa kruunua.

Ulkoisen arvioinnin tuloksista käy ilmi, että osallistajat ja rahoittajat olivat ohjelmaan erittäin tyytyväisiä. Vuonna 2022 Suomi ja Ruotsi tekivät arvioinnin pohjalta valtioiden välisen aiesopimuksen jatkaa Tandem Forest Values -hankkeessa hankitun osaamisen ja kokemusten kehittämistyötä. Kyseessä oli ensimmäinen virallinen Suomen ja Ruotsin välinen aiesopimus kahdenvälisestä metsäntutkimusyhteistyöstä.

Rahasto toimi vuonna 2022 läheisessä yhteistyössä Hanasaaren ruotsalais-suomalaisen kulttuurikeskuksen kanssa. Rahasto on myös kulttuurikeskuksen päämies. Yhteistyötä esitellään tarkemmin Hanasaaren

Valokuva: Jakke Nikkarinen

Valokuva: Lule-bild

Suomalais-ruotsalaisen yhteistyön vuosi 2022 -vaikuttavuusraportissa. Lisätietoja rahaston toiminnasta ja hallinnosta molemmissa maissa löytyy jaostojen omista toimintakertomuksista.

Apurahojen ja stipendien myöntäminen on edelleen rahaston ydintehtävä. Työtä kehitetään jatkuvasti, jotta hakijoiden tarpeisiin ja toimintaedellytyksiin Suomessa ja Ruotsissa voitaisiin vastata. Tässä vuosikertomuksessa kuvaamme tarkemmin, kuinka apurahatoiminta on jakautunut kulttuurin eri aloille sekä muille toiminta-alueille.

Hyvät yhteistyöhankkeet ja hienot aloitteet mahdollistavat rahaston monipuolisen toiminnan. Haluammekin kiittää lämpimästi kaikkia apurahan hakijoita, seminaareihimme, tapahtumiimme ja projekteihimme osallistuneita sekä kaikkia yhteistyökumppaneitamme, yhteisten projektien rahoitukseen osallistuneita tahoja sekä työntekijöitämme.

Anneli Jätteenmäki

Varatuomari, rahaston Suomen-jaoston puheenjohtaja

Lotta Finstorp

Maaherra, rahaston Ruotsin-jaoston puheenjohtaja

SUOMEN JA RUOTSIN YHTEISTYÖTÄ EDISTÄVÄ RAHASTO

Suomalais-ruotsalainen kulttuurirahasto on Pohjoismaiden suurin kahdenvälinen rahasto, jonka Suomen ja Ruotsin hallitukset perustivat vuonna 1960.

Valtioiden välisessä sopimuksessa todettiin, että rahaston tarkoitus on edistää Suomen ja Ruotsin välisiä kulttuurisuhteita myöntämällä apurahoja rahaston pääoman tuotosta.

Vuonna 2022 rahaston pääoman arvo oli 50,2 miljoonaa euroa. Pääoman tuotto käytetään oleskelustipendien ja yleisten apurahojen jakamiseen sekä Suomen ja Ruotsin välisten ohjelmien ja hankkeiden käynnistämiseen ja toteuttamiseen.

Rahasto on ollut vuodesta 1973 lähtien Hanasaaren ruotsalais-suomalaisen kulttuurikeskuksen päämies. Hanasaari sijaitsee Espoossa Helsingin välittömässä läheisyydessä. Suuri osa rahaston ohjelmasta toteutetaan Hanasaaren toimesta tai tiiviissä yhteistyössä Hanasaaren kanssa.

Rahasto on myös Suomen Tukholman-instituuttina tunnetun Stiftelsen Finlands Kulturinstitut i Sverige -säätiön perustajajäsen. Instituutti saa vuotuisen toiminta-avustuksen ja tekee yhteistyötä rahaston kanssa myös eri tapahtumien osalta.

Valokuva: Robert Lindström

Vuonna 2022 rahaston pääoman arvo oli **50,2** miljoonaa euroa.

TALOUS JA ORGANISAATIO

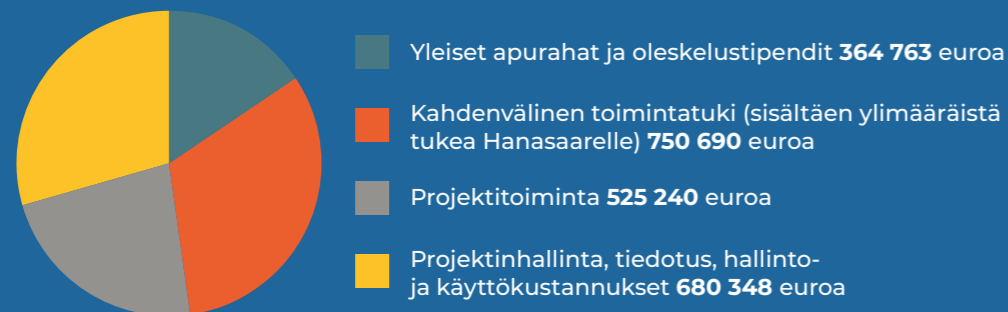

Rahaston pääoman arvo

Vuoden 2022 lopussa rahaston pääoman kirjanpitoarvo oli 50,2 milj. euroa (2021: 50,5 milj. euroa). Rahastopääomaa vastaavan varallisuuden markkina-arvo oli 59,4 milj. euroa (2021: 68,5 milj. euroa). Suomessa pääoman hallinnoinnista vastaa rahaston sijoitustoimikunta. Toimikuntaan kuuluvat rahaston hallituksen suomalaiset jäsenet. Ruotsissa pääomaa hallinnoi Kammarkollegiet, joka on Ruotsin valtiovarainministeriön alainen viranomainen.

Rahaston pääoman tuotto

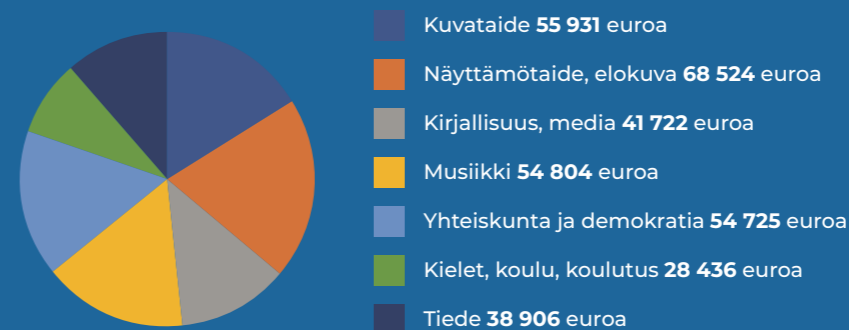
Rahaston pääoman tuotto vuonna 2022 oli yhteensä 2 miljoonaa euroa. Rahaston toimintaan kohdistettiin yhteensä 2,3 miljoonaa euroa vuonna 2022 seuraavasti:

Hakemusten määrä

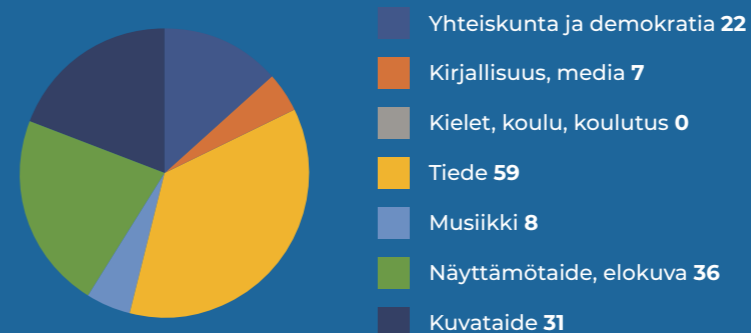
	Myönnetyt	Saapuneet
2020	Yleiset apurahat	154
	Oleskeluapurahat ja mediastipendit	95
2021	Yleiset apurahat	117
	Oleskelustipendit, mediastipendit ja Kickstart-apurahat	68
2022	Yleiset apurahat, mediastipendit ja Kickstart-apurahat	140
	Oleskelustipendit	61

Yleiset apurahat, mediastipendit, Kickstart-apurahat sekä oleskelustipendit Suomeen (euroa):

Yhteensä 343 048 euroa

Oleskelustipendit Tukholma (vrk)

Yhteensä 163

CHRIS HEISTER TOIVOO LAAJEMPAA YHTEISTYÖTÄ METSÄTOIMIALALLA

Entinen maaherra Chris Heister jätti paikkansa rahaston pitkäaikaisena puheenjohtajana vuonna 2022.

Hän on saanut seurata rahaston työtä ja kehitystä läheltä melkein yhtäjaksoisesti 1990-luvulta alkaen. Ensin hän oli mukana hallituksen jäsenenä, sitten Ruotsin jaoston puheenjohtajana ja joka toinen vuosi koko suomalais-ruotsalaisen rahaston hallituksen puheenjohtajana.

”Yksi suurimmista muutoksista aiempiin vuosiin verrattuna on se, että työ on muuttunut paljon merkityksellisemmäksi ja tuloksellisemmaksi. Asiantuntijat ja sihteeristö hoitavat Ruotsin jaoston apurahatoimintaa aiempaa itsenäisemmin jaoston toimeksiannosta. Työstä jaostossa on puolestaan tullut entistä proaktiivisempaa, ja erityisiä panostuksia suunnataan hankkeisiin ja verkosto-ohjelmiin”, Chris Heister kertoo.

Toinen ero on se, että rahaston ja Hanasaaren yhteistyö on nykyään entistä tiiviimpää ja tavoitteellisempaa. Hieman yksinkertaistaen voi todeta, että rahasto on eri ohjelmissa ja hankkeissa aloitteentekijä ja rahoittaja, ja Hanasaari puolestaan toteuttaa ne ja toimii kohtaamispaikkana.

”Tämä vuorovaikutus toimii erittäin hyvin”, Heister toteaa.

Maailmantilanne vaikuttaa – perustehtävä säilyy

Venäjän hyökkäys Ukrainaan 24. helmikuuta 2022 muutti välittömästi koko Euroopan geopoliittisia ja taloudellisia toimintaedellytyksiä.

Koska rahaston talous perustuu vallitseviin markkinaolosuhteisiin, maailmantilanteen negatiivinen kehitys vaikutti myös rahaston talouteen vuonna 2022.

”Kulttuurirahaston kaikki toiminta perustuu pääoman

tuottoon, sillä emme saa lainkaan valtion tukea. Sen myötä meillä on vapaus, mutta myös vastuu rakentaa korkeasuhdanteen aikana vararahastoa, jota voidaan hyödyntää suhdanteiden heiketessä. Näin voidaan taata kutakuinkin tasainen toiminnan taso pidemmällä aikavälillä tarkasteltuna”, Heister kertoo.

Heisterin mukaan rahaston toiminnasta ei ole mitään syytä huolestua puhtaasti poliittisista syistä. Ydintoi- mintaa on ja tulee olemaan Ruotsin ja Suomen välis- ten kulttuurisuhteiden laajentaminen ja syventämi- nen, eikä yksikään poliitikko missään hallituksessa ole halunnut kyseenalaistaa tai muuttaa tätä.

”En ole omina toimintavuosinani kokenut minkäänlais- ta poliittista painostusta rahastoa kohtaan yhdeltäkään hallitukselta. Hallitukset ovat ymmärtäneet, että niiden vaikutusmahdollisuus on jäsenten nimittäminen ra- haston hallitukseen”, hän sanoo.

Heister huomauttaa kuitenkin, että rahaston pitää seurata aikaansa ja kehittää toimintaansa, jotta sen työn relevanssi säilyy.

”Rahaston strategiassa painotetaan omien aloitteiden merkitystä, pitkäjänteistä toimintaa, riskinotto- kykyä ja toimintaa suomalais-ruotsalaisen yhteistyön kata- lyyssaattorina. Tässä voi olla kyse apurahatoiminnasta sekä työstä Hanasaaren kautta tai muiden yhteistyö- kumppaneiden kanssa. Työssämme voi mieluusti olla pohjoismainen tai laajempi kansainvälinen ulottu- vuus, mutta toiminnan keskiössä on aina kahdenväli- syys”, Chris Heister sanoo.

Chris Heister ei mielellään anna neuvoja seuraajilleen, mutta hän haluaa mielellään nostaa esiin metsätut- kimusyhteistyön ja muut metsään liittyvät kysymykset.

”Tandem Forest Values -metsäntutkimusohjelma on merkinnyt paljon sekä minulle, että rahastolle ja kahdenväliselle yhteistyölle. Siitä on saatu ja opittu paljon, ja sen menestys ylitti kaikki odotukset. Se osoitti myös, että rahaston työ voi olla todella merkityksellistä, kun panostetaan relevantteihin hankkeisiin. Näkisin mielelläni enemmän ja syvempää kahdenvälistä yhteistyötä metsäkysymyksissä myös EU:n puitteissa”, hän huomauttaa.

Pitkä ja monipuolinen ura

Chris Heisterillä on takanaan kiinnostava poliittinen ura.

Ennen nimitystään maaherraksi hän toimi muun muassa poliittisena neuvonantajana Carl Bildtin hallituksessa vuosina 1991–1994 ja maltillisen kokoomuspuolueen (Moderaterna) varapuheenjohtajana vuodesta 1999 vuoteen 2003.

Ruotsin entinen pääministeri Fredrik Reinfeldt kertoo muistelmissaan, että Chris Heister oli puolueväen keskuudessa suosittu ja hänestä uumoiltiin jopa Carl Bildtin seuraajaa puolueen puheenjohtajana.

Uudet tehtävät odottavat

Rahaston puheenjohtajan paikan jättäminen tuntui yhtä aikaa helpolta ja vaikealta. Se on helppoa, koska Chris Heisterin mukaan hallitus tarvitsee vaihtelua laajentamaan näkökulmia ja verkostoja, mutta vaikeaa se on siksi, että ruotsalais-suomalaisella yhteistyöllä on edelleen erityinen paikka hänen sydämessään.

”Minulle jää nyt enemmän aikaa perheelleni, ja pystyn myös keskittämään voimavarojani muihin tehtäviin, kuten Gålö-stiftelsen-säätiöön. Sen tavoitteena on edistää integraatiota Suur-Tukholmassa, ja taata lapsille ja nuorille mahdollisimman hyvät elämän edellytykset”, Chris Heister kertoo.

”Tandem Forest Values -ohjelmasta saatiin ja opittiin paljon, ja sen menestys ylitti kaikki odotukset.”

HANAI

RAHOITTAJA JA TOIMIJA

BILDMUSEET JA KIASMA – TAIDEYHTEISTYÖTÄ YLI RAJOJEN

Suomalais-ruotsalainen kulttuurirahasto rahoittaa ja toteuttaa merkittävän osan ohjelmistaan yhteistyössä Hanasaaren kulttuurikeskuksen kanssa.

Osan hankkeista rahasto käynnistää ja toteuttaa itse tai yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.

Yksi esimerkki tällaisesta yhteistyöstä oli *Mitä kilpikonna tuntee kuorensa läpi?* -yhteisnäyttely, jonka Uumajan Bildmuseet ja Helsingin nykytaiteen museo Kiasma järjestivät vuonna 2022.

Rahasto teki aloitteen tšekkiläisen taiteilijan Eva Kotátkován näyttelyn järjestämisestä tarkoituksenaan luoda uudenlaista yhteistyötä merkittävien taidelaitosten välille Suomessa ja Ruotsissa.

”Rahaston puolelta kyseessä oli ajallisesti ja rahallisesti merkittävä panostus. Olemme ylpeitä yhteistyöstä kahden niin merkittävän museon kuin Kiasman ja

Bildmuseetin kanssa, sekä siitä, että yhteistyön tuloksena oli Eva Kotátkován kaltaisen merkittävän taiteilijan teos”, kertoo rahastonjohtaja Mats Wallenius, Ruotsi.

Bildmuseetin intendentti ja kuraattori Brita Täljedal kuvaa yhteistyötä myönteiseksi ja innostavaksi.

”Rahaston antelias tuki ja vankka luottamus mahdollisti meille tämän poikkeuksellisen yhteistyöprojektin toteuttamisen. Työmme kannalta oli ratkaisevan tärkeää, että rahasto suhtautui avoimesti kokeelliseen toteutustapaan eli saman teoksen esittämiseen samanaikaisesti kahdessa eri maassa”, hän toteaa.

Kiasman johtaja Leevi Haapala ja amanuenssi Piia Oksanen ovat samaa mieltä.

”Näyttely oli kunnianhimoinen ja laaja projekti, joka vaati useiden henkilöiden työpanosta. Siksi oli todella tärkeää, että rahasto luotti suunnitelmiimme ja osoitti meille merkittävää tukea ja luottamusta heti alusta alkaen”, Haapala sanoo.

Bildmuseetin ja Kiasman edustajat kokoontuivat Hanasaarella 2. syyskuuta 2022 työpajaan, jonka aiheena oli kahdenvälinen yhteistyö, taidepolitiikka ja museoiden tarpeet. Vasemmalta: Bildmuseetin intendentti ja kuraattori Brita Täljedal, Kiasman amanuenssi Piia Oksanen ja museonjohtaja Leevi Haapala sekä Bildmuseetin museonjohtaja Katarina Pierre. Valokuva: Håkan Forsgård.

”Rahaston antelias tuki ja vankka luottamus mahdollisti meille tämän poikkeuksellinen yhteistyöprojektin toteuttamisen.”

Valokuva: © Bildmuseet,
Erik Hillbom

Yksi teos – kaksi maata

Eva Kotátkován teos on kokonaisuus, johon kuuluu kaksi keskenään kommunikoivaa, ei-identtistä osaa.

Toinen niistä oli esillä Kiasmassa ARS22-näyttelyssä ja toinen Bildmuseetissa osana taiteilijan laajempaa yksityisnäyttelyä.

Teoksen keskeisiä teemoja ovat empatia ja kyky asettua toisen asemaan, mikä viittaa ARS22:n yhteisöllisyyden teemaan sekä samalle vuodelle osuneeseen Uumajan 400-vuotisjuhlan keskeiseen aiheeseen, demokratiaan.

Järjestäjien yhteistyö näkyi muun muassa siinä, että näyttelyn avajaiset Bildmuseetissa ja ARS22-näyttelyn avajaiset järjestettiin samana päivänä.

”Bildmuseetin näyttely oli menestys. Se oli kaunis, unenomainen, leikkisä ja vakava, kaikkea yhtä aikaa, ja se vetosi kaikenikäisiin kävijöihin. Pedagogimme johtivat empatia-aiheisia työpajoja koululaisille ja opiskelijoille, ja museo-oppaat järjestivät erilaisia, räätälöityjä yleisökierroksia. Uusi työ oli esillä erilaisissa yhteyksissä kahdessa museossa, joten pedagoginen toiminta ja viestintä suunniteltiin eri tavoin, ja tästä syntyneet uudenlaiset näkökulmat rikastivat yhteistyötämme”, Brita Täljedal kertoo.

Helsingissä näyttely otettiin vastaan innokkaan kiinnostuneesti.

”Osallistavassa taiteessa parasta on se, että se luo suoran yhteyden yleisöön. Työpajojen tarkoituksena oli keskustella empatiasta niin, että ensin kuunneltiin taiteilijan omia kertomuksia, ja sen jälkeen analysoitiin kuvauksia ja hänen teostaan”, Piia Oksanen kertoo.

Yhteistyölle suunnitellaan jatkoa

Oksanen ja Haapala kuvaavat yhteistyötä Bildmuseetin kanssa erittäin antoisaksi, sillä museoiden arvot ja tavoitteet ovat yhteneväiset.

”Haaveilemme jo uusista yhteistyöprojekteista. Meillä on paljon opittavaa toisiltamme yleisötyön tiimoilta, ja Eva Kotátkován näyttely on vahvistanut käsitystämme siitä, että voimme unelmoida isosti ja toteuttaa vastaavia projekteja myös tulevaisuudessa.”

Brita Täljedal on samaa mieltä.

”Toimintatavoissamme on paljon samaa, esimerkiksi yleisötyössä ja korkealle asetetuissa tavoitteissa. Odotamme tulevaa yhteistyötä useilla eri osa-alueilla, erityisesti näyttelytyössä ja taidepedagogisen toiminnan kehittämisessä. Myös toimintaedellytystemme erot tuovat yhteistyöhön kiinnostavaa dynamiikkaa, onhan Kiasma suuri, kansallinen museo ja Bildmuseet pienempi, alueellinen toimija”, hän toteaa.

Tšekkiläisen taiteilijan Eva Kotátkován (s. 1982, Praha) töitä on ollut esillä johtavissa museoissa, taidelaitoksissa ja biennaaleissa eri puolilla maailmaa. Rahasto teki aloitteen Mitä kilpikonna tuntee kuorensa läpi? -näyttelystä tarkoituksenaan luoda uudenlaista yhteistyötä merkittävien taidelaitosten välille Suomessa ja Ruotsissa. Valokuva: © Bildmuseet, Erik Hillbom

Mitä kilpikonna tuntee kuorensa läpi?

- Tšekkiläisen taiteilijan Eva Kotátkován kaksiosainen työ
- Yksi osa oli esillä Bildmuseetissa Uumajassa 8.4.–4.9., toinen Kiasmassa Helsingissä 8.4.–16.10.2022
- Näyttelyt järjestettiin Uumajan 400-vuotisjuhlien ja ARS22-suurnäyttelyn yhteydessä
- Museoyhteistyössä aloitteentekijänä oli Suomalais-ruotsalainen kulttuurirahasto

TANDEM FOREST VALUES – 94 MILJOONAA KRUUNUA METSÄNTUTKIMUKSEEN

Metsäntutkimusohjelma Tandem Forest Values oli yksi Ruotsin virallisista lahjoista Suomelle Suomen itsenäisyyden 100-vuotisjuhlavuonna 2017.

Rahasto oli aloitteentekijänä lahjassa, jonka kolmella apurahakierroksella on kanavoitu kahdenväliseen metsäntutkimukseen yhteensä 94 miljoonaa Ruotsin kruunua.

Maaliskuussa 2021 julkistettiin kahta ensimmäistä apurahakierrosta koskeva arviointi, jota seurasi vielä ulkoinen analyysi Tandem Forest Values III -kierroksen osalta lokakuussa 2022.

Arvioiden mukaan kaikki osallistujat ja rahoittajat ovat erittäin tyytyväisiä Tandem Forest Values -ohjelman tuloksiin ja ”ohjelman tulokset ovat hyvät suhteessa odotuksiin ja asetettuihin tavoitteisiin.”

Lisäksi arvion tekijän Analysys Masonin mukaan kahdenvälisellä toiminnalla on selkeitä hyötyjä ja Suomen ja Ruotsin välisen metsäntutkimusyhteistyön jatkaminen on merkityksellistä.

Samanaikaisesti Analysys Mason toteaa, että nykytilanteessa on vaikeaa tai liian aikaista mitata tutkimuk-

sen pitkäaikaisia vaikutuksia, mutta jo saatavilla olevat tulokset viittaavat siihen, että ”ohjelma tukee toivetta vahvistaa ja kehittää kahdenvälistä tutkimusyhteistyötä kestäväällä tavalla.”

Tulevia tutkimusohjelmia koskien Analysys Mason ehdottaa hyvien kokemusten sekä arvioissa esitettyjen kehitysehdotusten ja suositusten huomioimista.

Tandem Forest Values kirjaksi

Toimittaja Janne Strang ja rahastonjohtaja Mats Wallenius alkoivat koota Tandem Forest Values -ohjelmaa käsitteleviä kahta kirjaa vuonna 2022.

Ensimmäinen kirja käsittelee sitä, kuinka lahja sai alkunsa ja kuinka ohjelma kehittyi, toinen taas keskittyy arviointiin ja Analysys Masonin 14 suositukseen tulevasta kahdenvälisestä metsäntutkimuksesta.

Ohjelmaa käsittelevän kirjan nimi on *Skogen – våra länders framtid*, arviointia käsittelevän taas *14 rekommendationer för skogsforskning mellan Sverige och Finland*.

Molemmat kirjat ilmestyvät vuonna 2023 ruotsiksi ja suomeksi.

Tandem Forest Valuesin komitea viimeisessä kokouksessaan Hanasaassa 1. kesäkuuta 2022. Kuvassa, eturivi vasemmalta: Ulrika Jakobsson, Suomen Akatemia, komitean puheenjohtaja Chris Heister, Suomalais-ruotsalainen kulttuurirahasto, Liisa Saarenmaa, maa- ja metsätalousministeriö, Eva Petterson, Kungl. Skogs- och Lantbruksakademierna ja Karin Perhans, Formas-tutkimusneuvosto. Takarivi vasemmalta: Alice Kempe, Kempestiftelserna-säätiö, Niklas von Weymarn, Metsä Spring, Anders Portin, oikeusministeriö ja Mats Wallenius, Suomalais-ruotsalainen kulttuurirahasto. Valokuva: Jakke Nikkarinen.

*Entiset maatalousministerit Jari Leppä ja Sven-Erik Bucht istuttivat 1.6.2022 Hanasaareen puun ruotsalais-suomalaisen metsäntutkimusyhteistyön symboliksi. Molemmat ministerit olivat mukana Tandem Forest Values -ohjelmassa alusta alkaen.
Valokuva: Jakke Nikkarinen.*

Tandem Forest Values

- Alun perin Ruotsin lahja Suomen itsenäisyyden 100-vuotisjuhlavuoden kunniaksi vuonna 2017
- Kahdenvälinen metsäntutkimusohjelma, josta aloitteen teki Suomalais-ruotsalainen kulttuurirahasto
- Vuoteen 2022 mennessä kolme apurahakierrosta, joilla jaettujen tutkimusmäärärahojen arvo on yhteensä 94 miljoonaa kruunua, mukana yksityisiä ja valtiollisia varoja molemmista maista
- Aluksi hallinnoijana Kungliga Skogs- och Lantbruksakademien, myöhemmin Ruotsissa Formas-tutkimusneuvosto ja Suomessa Suomen Akatemia
- Kahdenvälisen näkökulman varmistamisesta on vastannut neuvoo-antava komitea, jonka puheenjohtajana toimi Chris Heister
- Komitean työ päättyi vuonna 2022, mutta ohjelma jatkuu Formasin ja Suomen Akatemian johtamana ja neljäs hanke on suunnitteilla
- Suomen ja Ruotsin valtioiden välinen aiesopimus allekirjoitettiin vuonna 2022 tarkoituksena syventää yhteistyötä metsäntutkimuksessa Tandem Forest Values -ohjelman tavoitteiden mukaisesti

TANDEM LEADERSHIP – 10 VUOTTA HYVIN ARVOSANOIN

Kun Tandem Leadership -ohjelma perustettiin vuonna 2012, sen tavoitteena oli auttaa Ruotsin ja Suomen nuoria johtajia verkostoitumaan.

”Tandem Leadership oli tarkoitettu nimenomaan verkostoitumisohjelmaksi, jossa nuoret johtajat yhteiskunnan eri sektoreilta voisivat tavata, tutustua ja luoda henkilökohtaisia kontakteja. Ajan mittaan ohjelma on kehittynyt enemmän johtajuusohjelman suuntaan, ja siinä nostetaan esille konkreettisia johtamiseen liittyviä kysymyksiä”, kertoo rahastonjohtaja Mats Wallenius Tukholmasta.

Wallenius itse oli mukana perustamassa Tandem Leadership -ohjelmaa, jonka lähtökohtana oli tarve saada suomalais-ruotsalaisiin verkostoihin mukaan nuorempia henkilöitä.

”Muun muassa Carl Bildt ja Jacob Wallenberg korostivat nuorempien sukupolvien mukaan ottamisen tärkeyttä. Keskustelu tuli ajankohtaiseksi vuonna 2009, jolloin huomioimme merkkipuoden 1809 ja jolloin käytiin monia syvältä luotaavia keskusteluja Suomen ja Ruotsin suhteista. Tandem Leadership -ohjelman perustaminen tuli mahdolliseksi vuonna 2013, kun Jacob Wallenbergin isä, Peter Wallenberg ja hänen säätiönä sekä Jane ja Aatos Erkon säätiö päättivät taloudellisesta tuestaan”, Wallenius kertoo.

Ohjelman johtoajatuksena oli alusta lähtien se, että osallistujat voisivat hyödyntää uusia kontaktejaan myöhemminkin.

”Peter Wallenbergin säätiölle ohjelman varsinainen idea oli alumnitoiminta – se, että verkosto laajentuisi vuosien mittaan käsittämään laajan joukon tulevia suomalaisia ja ruotsalaisia johtajia”, Mats Wallenius huomauttaa.

Hyvät arvosanat Tandem-ohjelman osallistujilta

Ennen Tandem Leadershipin 10-vuotisjuhlaa vuonna 2022 ulkopuolinen arvioija toteutti ohjelman arvioinnin rahaston ja Hanasaaren toimeksiannosta.

Tandem Leadership -ohjelma sai osallistujilta hyvän arvosanan, keskiarvona 8,7 10:stä. Arviot olivat suhteellisen yksimielisiä sukupuoleen ja kotimaahan katsomatta.

Kun vastauksia tarkastellaan yhteiskunnallisen sektorin mukaan, on kuitenkin havaittavissa tietty ero: politiikan ja kulttuurielämän edustajat antoivat ohjelmalle korkeamman arvosanan eli 9,1 ja 9,3 muiden alojen edustajiin verrattuna.

Toinen ero oli havaittavissa eri vuosikurssien tarkastelussa. Vuosien 2020–2021 osallistujat eivät olleet yhtä tyytyväisiä ohjelmaan kuin vuosien 2013–2018 osallistujat.

Erot johtuvat pääasiassa koronapandemiasta, jonka aikana pääpaino oli digitaalisilla tapaamisilla.

”On selvää, että fyysiset tapaamiset ovat ratkaisevia Tandem Leadershipin kaltaisessa ohjelmassa, jonka kantavana ideana on kontaktien solmiminen”, arvioija Kaisa Kepsu toteaa raportissa.

Vaikka korona aiheuttikin muutoksia ohjelman toimintaan, arviointi osoittaa selvästi, etteivät tandemistit kadu ohjelmaan laittamaansa aikaa.

Peräti 87,5 % osallistujista on täysin tai osittain samaa mieltä siitä, että ohjelmasta on ollut heille hyötyä työelämässä, ja 96 % prosenttia sanoo, että osallistuminen on ollut satsauksen arvoista.

Alumnitoiminta tarvitsee nostetta

Vaikka Tandem Leadership -ohjelma saikin hyvän keskimääräisen arvosanan, alumnitoiminnassa on parantamisen varaa.

Pandemian aikana alumnitoiminta oli jokseenkin jäissä, mikä vaikutti arviointiin. Mitä aiemmin itse ohjelmaan osallistuminen on tapahtunut, sitä paremman arvosanan myös alumnitoiminta saa.

Tandem Leadership – Suositukset

1. Tandem Leadership -ohjelman ja alumnitoiminnan jatkaminen ja kehittäminen
2. Tandem Leadershipin ainutlaatuisuuden ja kiinnostavuuden vaaliminen
3. Alumnitoiminnan priorisointi
4. Tandem Leadership -ohjelman kahdenvälisen tavoitteen korostaminen
5. Digitaalisten tapaamisten osuuden minimoiminen
6. Uusien toimintojen kehittäminen ja kokeilu, tarkoituksena tukea yhteyksien luomista
7. Ohjelman vaikutuksista keskusteleminen ja niiden arvioiminen myös jatkossa, jotta ohjelma pysyisi mahdollisimman merkityksellisenä

Lähde: Kaisa Kepsu, Tandem Leadership -ohjelman arviointi, 14. syyskuuta 2022

CECILIA BORG: PIDÄN EDELLEEN YHTEYTTÄ TANDEM-VERKOSTOON

Tietotekniikan insinööri Cecilia Borg on työskennellyt teknisenä kehityspäällikkönä Oraclen, Spotifyn ja Kingin kaltaisissa suurissa kansainvälisissä yhtiöissä sekä ruotsalaisissa kasvuyrityksissä.

Hän osallistui Tandem Leadership -ohjelmaan aivan sen alkuvaiheessa vuonna 2014, ja siitä on hänelle edelleen iloa ja hyötyä.

”Pidin ohjelmaa aluksi lähinnä inspiroivana koulutuksena, jossa saisin enemmän tietoa yhteiskuntiemme toiminnasta. Oivalsin kuitenkin pian, että vielä arvokkaampia ovat ohjelman kautta syntyvä verkosto ja parempi tietämys muista sektoreista. Pidän edelleen yhteyttä Tandem-verkoston, ja voin olla luonnollisella tavalla yhteydessä muihin alumneihin sähköpostitse tai LinkedInissä”, Cecilia Borg sanoo.

Hänen mielestään ohjelmaan liittyi yksi odottamaton piirre. Siinä ei odotettu pelkästään muiden kuuntelemista vaan myös aktiivista osallistumista keskusteluihin.

”Jouduin miettimään asioita ja ottamaan kantaa kysymyksiin, jotka olin aiemmin onnistunut välttämään. Huomasin, että tekninen osaamiseni oli arvokasta, sillä siitä oli monissa yhteyksissä puutetta. Sen ansiosta olen aktiivisesti valinnut ammatillisen uran, jossa voin tuoda teknistä näkökulmaa organisaatioihin”, Cecilia Borg kertoo.

Tandem Leadership on toiminut jo kymmenen vuotta. Kuinka ohjelmaa pitäisi mielestäsi kehittää, jotta se pysyisi kiinnostavana ja merkityksellisenä vielä vähintään toiset kymmenen vuotta?

”Suosittelen, että mukaan kutsutaan jatkossakin osajia, jotka syventyvät johonkin aiheeseen, ja että aiheesta keskustellaan ryhmissä. Kun ryhmää pyydetään keskustelemaan ja ratkaisemaan suurempia ongelmia, se edistää syvällisempää pohdiskelua ja vahvempaa ymmärrystä erilaisten yhteiskunnallisten kysymysten monitasaisuudesta”, Cecilia Borg toteaa.

APURAHATOIMINTA

Valokuva: Jakke Nikkarinen

Apurahojen myöntäminen on rahaston ydintoimintaa ja siinä keskitytään ennen kaikkea taide- ja kulttuurialaan laajasti ymmärrettynä.

"Apurahatoimintaa kuvaavaa on se, että summat ovat pienempiä, mutta hallinto keveämpää ja ratkaisut nopeampia", rahaston Suomen-johtaja Gunvor Kronman toteaa.

Rahaston vuosien 2023–2025 linjauksissa todetaan, että rahasto tulee nähdä osana laajempaa kulttuuripoliittista kokonaisuutta. Rahaston tarkoitus on olla itsenäinen ja täydentävä toimija, joka voi tehdä pitkän aikavälin ratkaisuja ja panostaa uusiin ideoihin.

"Samanaikaisesti täytyy olla käytössä jonkinlainen apurahojen käyttötarkoituksiin liittyvä laadunvarmistus. Rahasto arvioi jatkuvasti yksinkertaisen prosessin ja varmuuden tasapainoa osana apurahatoimintaa", Kronman kertoo.

Apurahahakemusten arvioinnista vastaavat rahaston kansalliset asiantuntijadelegaatiot, jotka tutkivat,

arvioivat ja priorisoivat vastaanotettuja hakemuksia rahaston tarkoituksen ja sen hallituksen asettamien kriteerien pohjalta. Rahaston Ruotsin ja Suomen jaostot tekevät päätöksensä asiantuntijoiden suositusten pohjalta.

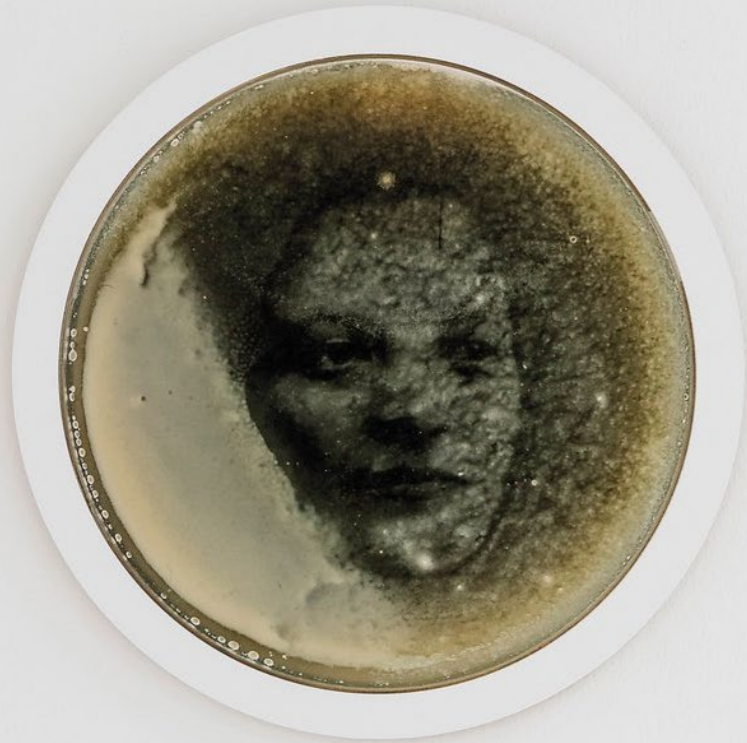
Asiantuntijadelegaatiot keskittyvät valintaprosessissa toiminnan kahdenväliseen tavoitteeseen, eli siihen, miten hanke edistää Ruotsin ja Suomen välisiä yhteyksiä ja tietämystä ja kuvaa maiden yhteiskunnallista kehitystä.

Yhteistyötä uudistavat ja laajentavat sekä uutta tietoa ja uusia ilmaisukeinoja välittävät hankkeet asetetaan erityisesti etusijalle. Myös apurahayhteistyön maantieteellistä laajuutta pidetään tärkeänä sekä teeman että osallistujien osalta.

*Rahaston Suomen-johtaja,
Gunvor Kronman.*

Valokuva: Jakke Nikkarinen

Valokuva: Jakke Nikkarinen/
Hanasaaren galleria

Asiantuntijadelegaatio 2022

SUOMI RUOTSI

Puheenjohtaja
Kaarlo Hildén, rehtori
Musiikki

Puheenjohtaja
Martin Sundin, johtaja
Kahdenvälinen lisäarvo

Nina Edgren-Henrichson, projektipäällikkö
Kirjallisuus ja media

Katrin Holmqvist Sten, prefekti
Kuvataide

Micaela Romantschuk, toiminnanjohtaja
Koulu ja koulutus

Viktor Zeidner, muusikko ja tuottaja
Musiikki

Tuomas Heikkilä, professori
Tiede

Päivi Juvonen, professori
Tiede, koulu, kieli

Joachim Thibblin, teatterinjohtaja
Näyttämötaide, elokuva

Elnaz Baghlanian, kirjallisuuspäällikkö
Kirjallisuus

Kai Jaskari, toimittaja
Yhteiskunta ja demokratia

Oda Fiskum, näytelmäkirjailija
Näyttämötaide

Kai Kartio, museonjohtaja
Kuvataide

**RAHASTON APURAHAT
RUOTSISSA**

Valokuva: Björn Grankvist/Västernorrlandin museo

MATKASTIPENDI LISÄSI TIETOUTTA SUOMALAISESTA URHEILUSTA JA KULTTUURISTA

Kirjailija Ekim Caglar on erittäin kiinnostunut jalkapallon ja yhteiskunnallisten kysymysten välisistä yhteyksistä.

Hän on julkaissut aiheesta kaksi kirjaa, joista *Propagandafotboll* ilmestyi vuonna 2017 ja *Fotboll i krig och fred* vuonna 2022.

Seuraavaksi hän halusi tutustua suomalaiseen jalkapallokulttuuriin ja sen yhteiskunnallisiin yhteyksiin.

”Olen ollut todella kiinnostunut siitä, miten kieli-kysymykset heijastuvat urheilumaailmaan ja lisäksi olen yrittänyt hahmottaa seurakulttuurin kehittymistä seurojen historiallisista sosioekonomisista lähtökohdista tarkasteltuna. Helsingissä haastattelin henkilöitä, joilla on tästä kokemusta, muun muassa entistä urheiluministeriä Paavo Arhinmäkeä ja kirjailija-toimittaja Juha Kanervaa”, Ekim Caglar kertoo.

Suomessa vieraillessaan Caglar pääsi myös seuraamaan Helsingin paikallisottelua, jossa pelasivat vastakkain perinteisesti ruotsinkielinen Helsingin IFK ja suomenkielinen HJK.

”Ennen ottelua yritin muodostaa käsitystä perinteisten seurakulttuurien nykytilasta. Keskustelin kannattajien kanssa ja yritin tunnustella ja kokea paikallista tunnelmaa. Kävin myös Urheilumuseossa tutustumassa tapoihin, joilla urheilumenestyksen virallinen kuvaaminen kytkeytyy kansallisiin kysymyksiin, mikä olikin erittäin kiinnostavaa”, Caglar toteaa.

Lisäbonuksena Ekim Caglar pääsi vierailullaan tapaamaan HJK:ta edustavan nuoren turkkilaispelaajan.

”Kävimme yhdessä syömässä ja sain kuulla, millaista on siirtyä nuorena pelaajana Turkista Suomeen. Aihe on kiinnostava ja minulle tietysti myös läheinen, ovathan omatkin juureni Turkissa”, Caglar sanoo.

Ekim Caglarin verkosto Suomessa laajeni huomattavasti matkan aikana, ja lisäksi hän sai paljon haastattelumateriaalia tulevaa käyttöä varten.

”Rahaston matkastipendin avulla pääsin lähemmäksi suomalaista urheilua ja kulttuuria ja näistä aiheista raportoiminen on jatkossa helpompaa. Tämä on erittäin arvokasta minulle toimittajana ja kirjailijana, erityisesti koska suunnittelen podcastin aloittamista”, Caglar kertoo.

Ekim Caglarin mielestä rahaston hakuprosessi oli erittäin helppo.

”Erityisesti arvostin sitä, että rahaston kansliasta pyydettiin lisäselvennystä, jotta he ymmärtäisivät paremmin projektini tavoitteita. Vuoropuhelu oli erittäin hyvää ja antoi mahdollisuuden kuvata hanketta laajemmin kuin pelkästään verkkolomakkeessa. Rahasto on mielestäni erittäin tärkeä toimija, ja sen henkilöstö uskomattoman avuliasta”, Caglar sanoo.

Valokuvat: © Ekim Caglar

MATTI AIKION DATNI VALLOITTI VÄSTERNORR- LANDIN MUSEON

Suomalais-saamelaisen taiteilijan Matti Aikion ensimmäinen yksityisnäyttely Datni avautui Västernorrlandin museossa Härnosandissa lauantaina 4. helmikuuta 2023.

Näyttely tuotettiin rahaston apurahan avulla, ja apuraha mahdollisti Aikion matkojen ja uuden teoksen valmistumisprosessiin kuluneen työajan rahoittamisen.

"Halusimme kutsua museoon nykyaikaisen taiteilijan, joka hyödyntäisi työssään kokoelmamme esineitä ja avaisi museota uudesta näkökulmasta sekä loisi kohtaamisen nykyhetken ja menneisyyden välille. Olin tutustunut Matti Aikion töihin jo aiemmin ja halusin tehdä yhteistyötä hänen kanssaan", kertoo Karolina Aastrup, Västernorrlandin museon nykytaiteen projektijohtaja ja kuraattori.

Yhteistyön tuloksena syntyi videoinstallaatio, jossa Aikio tutkii saamelasta kulttuuriperintöä yhdistämällä museokokoelmien historiallisia esineitä liikkuvaan kuvaan, ääneen ja tekstiin.

DATNI
Konstutställning av Matti Aikio
23.02.04 - 23.04.16

Välkommen på vernissage lördag den 4:e februari kl. 13.00-15.00.
Utställningen invigs kl. 13.30 av konstnären som är på plats.

Västernorrlands museum är stolta över att presentera Matti Aikios första separatutställning på ett svenskt museum. Under vintern har konstnären arbetat med historiska föremål ur museets samlingar och skapat ett helt nytt flerkanaligt videoverk specifikt för detta tillfälle.

Datni är en personlig, politisk och poetisk reflektion över det samiska kulturarvet. I spänningen mellan museiföremålen och den samtida konsten synliggörs konfliktlinjen mellan tradition och levande kultur. Genom storskaliga installationer av rörlig bild, ljud och text kopplas dåtid och nutid samman till en förtätad upplevelse av konst i ständig rörelse och utveckling.

VÄSTERNORRLANDS MUSEUM Fri entré
www.vnmuseum.se Härnosand

Utställningen producerad med stöd av Kulturfonden för Sverige och Finland.

"Rahaston apuraha mahdollisti uuden teoksen toteuttamisen, mutta myös syvämmän yhteistyön taiteilijan kanssa, mikä ei muutoin olisi ollut mahdollista", Karolina Aastrup toteaa.

Karolina kuvaa hakemusprosessia suhteellisen helpoksi.

"Alfiero rahaston Ruotsin-toimistolta auttoi minua monin tavoin", hän sanoo.

Datni on suomalais-saamelaisen taiteilijan Matti Aikion ensimmäinen yksityisnäyttely.

Rahaston apurahat Ruotsissa

- 164 hakemusta
- 89 myönnettyä apurahaa
- Apurahojen kokonaissumma Ruotsissa yhteensä: **1 489 450 SEK**

Valokuva: Björn Grankvist/Västernorrlandin museo

RAHASTON APURAHAT SUOMESSA

Tukholman Kuninkaallinen kirjasto on Ruotsin kansalliskirjasto
Valokuva: Wikimedia Commons

KUSTAA VAASAN PRINSESSAT

Kustaa Vaasa kruunattiin Ruotsin kuninkaaksi Strängnäsissä 6. kesäkuuta 1523.

500-vuotisjuhlaa vietetään vuonna 2023 erillillä Ruotsia sekä myös Suomessa, joka tuohon aikaan oli osa Ruotsin valtakuntaa.

Tutkija, erityisopettaja Terhi Katajamäki on kiinnostunut Kustaa Vaasan aikakaudesta. Hän on valinnut aikakauden tutkimiseen hieman erilaisen näkökulman.

”Tutkimukseni käsittelee Kustaa Vaasan tyttäriä, eli prinsessoja ja heidän elämäänsä. Millaisia valintoja he tekivät ja kuinka toimivat elämänsä eri vaiheissa, joita olivat lapsuus- ja nuoruusvuodet, kihlaus ja avioliitto, perhe-elämä, äitiys ja lopulta vanhuus”, Terhi Katajamäki kertoo.

Terhi haki rahaston oleskelustipendiä tutkimustyöhön Tukholman Kuninkaallisessa kirjastossa. ”Apuraha mahdollisti työskentelyni Tukholmassa. Tutustuin Kuninkaallisen kirjaston ko-

koelmiin ja vietin aikaa antikvariaateissa etsien vanhoja historiallisia teoksia. Etsin myös työhöni sopivia valokuvia”, hän kertoo.

Rahaston hakemusprosessista Terhillä on vain hyvää sanottavaa.

”Se oli kaiken kaikkiaan erittäin sujuva, ja apurahan hakeminen oli helppoa. Suosittelen lämpimästi myös muille tutkijoille stipendin hakemista rahastolta”, hän toteaa.

Terhi Katajamäki uskoo tutkimuksensa valmistuvan vuoteen 2026 mennessä, riippuen hieman mahdollisuuksista saada apurahoja myös tulevaisuudessa.

”Tämän tutkimuksen valmistuttua minua kiinnostaisi päästä mukaan varhaismoderniin aikaan perehtyvään tutkimusprojektiin”, hän kertoo.

Kustaa Vaasan kruunaamisesta Ruotsin kuninkaaksi tulee 500 vuotta vuonna 2023. Häntä koskeva tutkimus on laajaa, mutta hänen prinsessoistaan on kirjoitettu vähemmän. Terhi Katajamäki haluaa korjata tilannetta. Valokuva: Wikimedia Commons.

Kuvan uskotaan esittävän prinsessa Ceciliaa, yhtä Kustaa Vaasan viidestä tyttärestä. Valokuva: Wikimedia Commons / Nationalmuseum

TUNTEMATON PRESIDENTTI MAUNO KOIVISTO

Itä-Suomen yliopiston dosentti, professori Tapio Bergholm kirjoittaa parhaallaan laajaa teossarjaa Suomen entisestä presidentistä Mauno Koivistosta.

Kirjasarjan ensimmäinen osa, Koiviston kasvun vuosia 1923–1959 käsittelevä Kiihkeä Koivisto julkaistiin syksyllä 2020. Syksyllä 2023 julkaistaan puolestaan vuosia 1960–1970 käsittelevä toinen osa, Kova Koivisto.

”Kyseessä on perusteellinen, moniosainen Mauno Koiviston elämäkerta. Kirjojen nimet, Kiihkeä Koivisto ja Kova Koivisto, kiteyttävät tutkimustulokseni hyvin. Esittelen Mauno Koiviston yhteiskunnallisista näkemyksistä, luonteesta ja henkilöistä kuvan, joka eroaa merkittävästi aiemmasta tutkimuksesta”, Tapio Bergholm kertoo.

Saadakseen Koivistosta mahdollisimman monipuolisen ja laajan kuvan Tapio Bergholm halusi perehtyä myös ruotsalaisiin arkistoihin. Tämä oli mahdollista rahaston myöntämän yleisen apurahan turvin.

”Yhteistyö rahaston kanssa oli joustavaa, ja rahat olivat tililläni jo ennen ensimmäistä matkaa. Korona hankaloitti työskentelyä, mutta kun pääsin vihdoin matkaan, rahaston apuraha kattoi lentolippujen, paikallisliikenteen ja majoituksen kulut. Tämän ansiosta pystyin tutkimaan ruotsalaisia arkistoja hieman pitempään, mikä osoittautuikin hyvin hedelmälliseksi”, Bergholm kertoo.

Rahaston apurahan avulla Tapio Bergholm pystyi vierailemaan Ruotsissa kahdesti, viikon kerrallaan.

Hän vieraili Ruotsin valtionarkiston Arningin toimipaikassa tutustumassa Ruotsin Helsingin-suurlähetystön raportteihin. Hän kävi myös Ruotsin työväenliikkeen arkistossa (Arbetarrörelsens arkiv) ja sen kirjastossa Huddingessa, jossa sijaitsevat Ruotsin entisen pääministerin Tage Erlanderin henkilökohtaiset arkistot.

Bergholm luki myös lehtiä Kuninkaallisen kirjaston digiarkistoissa.

”Materiaali tarjosi runsaasti tietoa ja tulintoja Mauno Koiviston toiminnasta. Sain tarkemman kuvan Koiviston ajattelusta ja hänen tavoitteistaan epäonnistuneen yhteispohjoismaisen Nordek-taloushankkeen tiimoilta”, Bergholm sanoo.

Professori Bergholm ei halua arvioida, kuinka tunnetusti Venäjältä kiinnostunut Koivisto olisi voinut analysoida ja kommentoida Ukrainan sotaa.

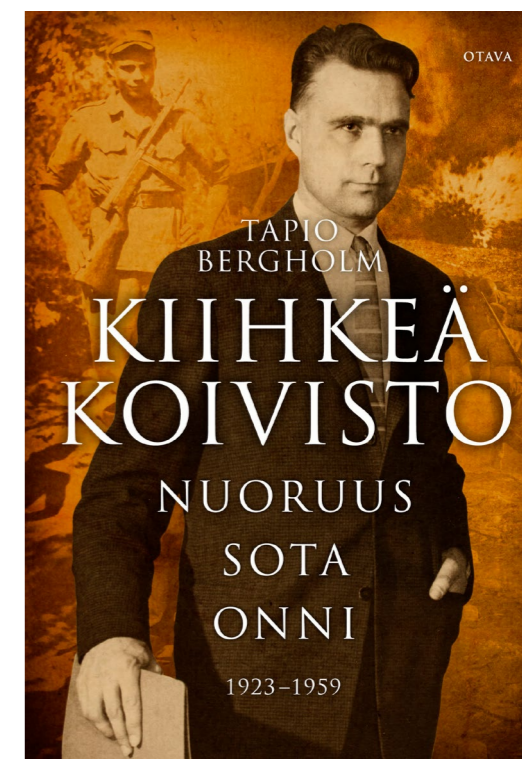
Sen sijaan hän toteaa, että hän on erittäin innostunut mahdollisuuksista, joita pohjoismaiset rahastot voivat tutkijalle tarjota.

”Voin lämpimästi suositella Suomalais-ruotsalaista kulttuurirahastoa ja muita pohjoismaisia rahastoja suomalaisille ja muille pohjoismaalaisille historiantutkijoille. Ruotsin, Norjan ja Tanskan arkistoista avautuu uusia näkökulmia ja uutta materiaalia, ainakin Mauno Koiviston elämäntyötä tutkivalle.”

Tapio Bergholmin moniosaisen Mauno Koivisto -elämäkerran ensimmäinen osa Kiihkeä Koivisto julkaistiin syksyllä 2020. Toinen osa julkaistaan syksyllä 2023.

Rahaston apurahat Suomessa

- 211 hakemusta
- 112 myönnettyä apurahaa
- Apurahojen kokonaissumma Suomessa yhteensä: **224 679** euroa

JOHTO JA HALLINTO

Suomalais-ruotsalaisen kulttuurirahaston työtä johtaa hallitus, jossa on kuusi jäsentä, kolme Ruotsista ja kolme Suomesta. Ruotsin Kulturdepartementet ja Suomen opetus- ja kulttuuriministeriö nimittävät hallituksen jäsenet.

Puheenjohtajan toimi on kiertävä, eli rahastolla on joka toinen vuosi ruotsalainen puheenjohtaja ja joka toinen vuosi suomalainen.

Entinen maaherra Chris Heister toimi rahaston puheenjohtajana vuonna 2022.

Hallitus 2022

Suomen jaosto: Varatuomari Anneli Jäätteenmäki (pj.), Senior Advisor Stefan Wallin, kansanedustaja Johan Kvarnström. **Varajäsenet:** kansanedustaja Veronika Honkasalo, kansanedustaja Outi Alanko-Kahiluoto, FT Lauri Heikkilä.

Ruotsin jaosto: entinen maaherra Chris Heister (pj.), professori Jarmo Lainio, kansanedustaja Annika Hirvonen. **Varajäsenet:** professori Martin Hårdstedt, johtaja Ola Kellgren, kansanedustaja Emilia Töyrä.

Vasemmalta: Veronika Honkasalo, Lauri Heikkilä, Anneli Jäätteenmäki, Chris Heister, Ola Kellgren, Jarmo Lainio, Mats Wallenius (rahastonjohtaja, Ruotsi), Stefan Wallin, Johan Kvarnström, Gunvor Kronman (rahastonjohtaja, Suomi) ja Martin Hårdstedt. Valokuva: Jakke Nikkarinen.

Rahaston uusi hallitus 2023–2025

Joulukuussa 2022 Ruotsin ja Suomen hallitukset nimittivät Ruotsin Kulturdepartementetin ja Suomen opetus- ja kulttuuriministeriön esityksestä Suomalais-ruotsalaisen kulttuurirahaston uuden hallituksen.

Suomen jaosto: Varatuomari Anneli Jäätteenmäki (pj.), Senior Advisor Stefan Wallin ja kansanedustaja Anne-Mari Virolainen.

Varajäsenet: puoluesihteerä Antton Rönholm, kansanedustaja Veronika Honkasalo ja FT Lauri Heikkilä.

Ruotsin jaosto: Maaherra Lotta Finstorp (pj.), professori Martin Hårdstedt ja tuottaja Anna Modéer Wiking.

Varajäsenet: entinen johtaja Ola Kellgren, yliopistonlehtori, tutkija Ann-Sofie Köping Olsson ja kulttuurikonsultti Michael Johansson.

Johto ja hallinto

Rahaston päivittäisestä työstä ja hallinnosta vastaa viisi henkilöä, joista kolme Suomesta ja kaksi Ruotsista. Rahastonjohtajina toimivat Mats Wallenius Ruotsissa ja Gunvor Kronman Suomessa.

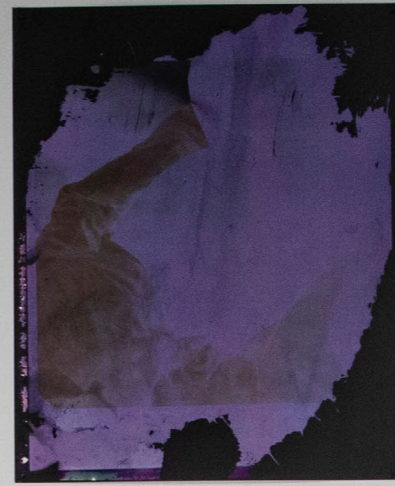
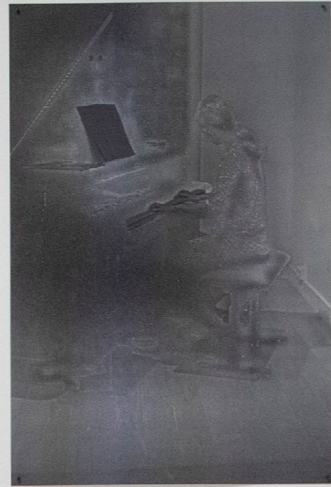
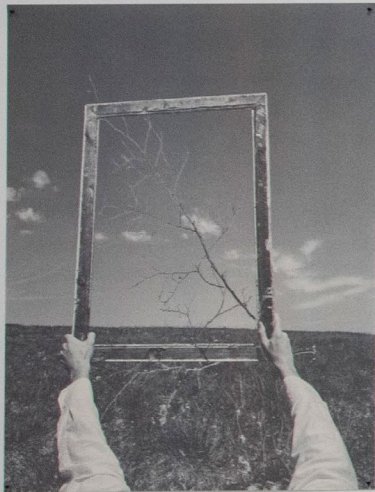
Rahaston työntekijät vastaavat rahaston apurahoja ja stipendejä koskevasta viestinnästä ja saapuneiden hakemusten käsittelystä.

He työskentelevät myös tiiviissä yhteistyössä Hanasaaren kanssa ja ovat mukana käynnistämässä osaa kulttuuri-keskuksen toteuttamasta ohjelmasta. Lisäksi toteutetaan omia projekteja yhteistyössä ulkoisten kumppanien kanssa.

Rahaston päivittäisestä toiminnasta vastasivat vuonna 2022 Satumari Hagelberg, hallintojohtaja, Suomi, Anni Heikka, rahastokoordinaattori, Ruotsi, (huhtikuuhun saakka, minkä jälkeen Alfiero Zanotto), Gunvor Kronman, rahastonjohtaja, Suomi ja Mats Wallenius, rahastonjohtaja, Ruotsi. Kuvasta puuttuvat: rahastoassistentti Julia Sjöberg, Suomi ja Alfiero Zanotto. Valokuva: Jakke Nikkarinen.

Valokuva: Jakke Nikkarinen /
Hanasaaren galleria

RAHASTO FONDEN

**SUOMALAIS-RUOTSALAISEN
KULTTUURIRAHASTON
SIHTEERISTÖ**

HANASAAREN RANTA 5
FI-02100 ESPOO
+358 (0)400 466 440
rahastot@hanaholmen.fi

RUOTSIN SIHTEERISTÖ

RIDDARGATAN 13 D
SE-114 51 STOCKHOLM
+46 (0) 73 54479 19
info@fondensverigefinland.org